

DATOS IDENTIFICATIVOS

Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario

Materia	Prevención de riscos laborais no ámbito sanitario			
Código	V52G140V01404			
Titulación	Grao en Enfermaría			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Lameiro Vilariño, Carmen			
Profesorado	Lameiro Vilariño, Carmen			
Correo-e	carmen.lameiro.vilarino@sergas.es			
Web	http://seix.uvigo.es/docnet			
Descrición xeral	Introducción na especialidade de enfermaría do traballo así coma no eido da prevención de riscos, centrándonos no sector sanitario. Ó longo da asignatura o alumno irá descubriendo como identificar e prever as principais situacións de risco na súa actividade coma enfermeiro, así coma coñecerá as actividades a desenrolar polos enfermeiros do traballo nun servizo de prevención de riscos laborais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B9	Fomentar estilos de vida saudables e o autocoidado, sostendo o mantemento de condutas preventivas e terapéuticas
B10	Protexer a saúde e o benestar das persoas, familias ou grupos atendidos, garantindo a súa seguridade
B14	Establecer mecanismos de avaliación, considerando os aspectos científico-técnicos e de calidade
B15	Ser capaz de traballar coa equipa de profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais
B16	Ser capaz de utilizar os sistemas de información sanitaria
B17	Realizar coidados de enfermaría baseándose na atención integral de saúde, que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial
C8	Aplicar as tecnoloxías e sistemas de información e comunicación en os coidados de saúde
C9	Coñecer os procesos fisiopatolóxicos, as súas manifestacións e os factores de risco que determinan os estados de saúde e enfermidade nas diferentes etapas do ciclo vital.
C10	Identificar as respostas psicosociais das persoas ante as diferentes situacións de saúde (en particular, a enfermidade e o sufrimento), seleccionando as accións axeitadas para proporcionar axuda nestas.
C12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
C23	Identificar os factores relacionados coa saúde e os problemas do ámbito, para atender ás persoas en situacións de saúde e enfermidade como integrantes dunha comunidade
C24	Identificar e analizar a influencia de factores internos e externos no nivel de saúde de individuos e grupos
C25	Aplicar os métodos e procedementos necesarios no seu ámbito para identificar os problemas de saúde máis relevantes nunha comunidade

C26	Analizar os datos estatísticos referidos a estudos poboacionais, identificando as posibles causas de problemas de saúde
C27	Formar e informar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte
C28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión de la información
D4	Resolución de problemas y toma de decisiones
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar y multilingüe
D6	Habilidades nas relacións interpersoais
D7	Razoamento crítico
D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade cara a temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Saber analizar as funcións e competencias da especialidade de Enfermería do traballo.	A1	B14	D1
	A2	B15	D2
	A3	B16	D3
	A4	B17	D4
	A5		D5
			D6
			D7
			D8
Ser capaz de identificar os principais riscos laborais das/os enfermeiras/os na súa actividade diaria nos centros sanitarios	A1	C8	D2
	A2	C9	D5
		C10	D9
		C23	D10
		C24	D11
		C25	
Aplicar e describir as medidas preventivas necesarias para alcanzar unha protección eficaz de saúde do traballador en situacións de risco.	A3	B9	C12
	A4	B10	C26
			C27
			D9
			D10

Contidos

Tema	
Tema 1 Organización da prevención na Comunidade Autónoma Galega	-Lei de Prevención de Riscos Laborais - Real Decreto dos Servizos de Prevención. - A Prevención de Riscos no Servizo Galego de Saúde - Obxectivos e Actuacións do Servizo de Prevención de Riscos Laborais do Sergas.
Tema 2 Danos á saúde producidas polo traballo	-Concepto Accidente Laboral e Enfermidade Profesional. -Principais accidentes laborais en traballadores sanitarios. -Principais enfermidades profesionais en traballadores sanitarios
Tema 3 Enfermaría do Traballo nun Servizo de Prevención de Riscos Laborais.	- A especialidade de Enfermaría do Traballo. - Funcións dos/*as Enfermeiros/*as do Traballo - Principais actividades desenroladas polos/*as Enfermeiros/*as do Traballo nun Servizo de Prevención. - A Consulta de Saúde laboral
Tema 4 Vixilancia da saúde dos traballadores	-Historia médico-laboral. - Principais exames de saúde. - Protocolos de vixilancia sanitaria específicos.
Tema 5: A inmunización no medio laboral	- Principais vacinas para traballadores sanitarios - Sistemas de rexistro das vacinas - Programa de vacinación no medio laboral
Tema 6: A Avaliación de riscos laborais	- Qué é unha avaliación de riscos - Detección dos riscos nos postos de traballo - Estimación de riscos detectados - Planificación de medidas preventivas

Tema 7 A emerxencia e evacuación no medio sanitario.	-a) Sectorización. b) Vías de evacuación. c) Medidas de actuación fronte incendios.
Tema 8: Riscos biolóxicos de transmisión aérea, gotas e contacto.	- Principais enfermidades de transmisión aérea - Dispositivos de Protección respiratoria - Medidas Preventivas ante os axentes de transmisión aérea - precauciones transmisión aérea, contacto e por gotas
Tema 9 Riscos biolóxicos de transmisión sanguínea en sanitarios	- Precaucións Estándar: Método de traballo seguro. - Actuacións fronte a exposicións accidentais. - Dispositivos de seguridade en material punzante. - Equipos de protección individual en virus de transmisión sanguínea grupo IV
Tema 10 Residuos sanitarios.	-- Lexislación galega. Decreto residuos sanitarios de Galicia. - Principais residuos xerados na actividade sanitaria. - Segregación e manexo dos residuos.
Tema 11: Dermatosis de orixe laboral. Equipos de protección individual por contacto: Luvas	- Tipos de luvas no mercado - Composición das luvas - Uso correcto das luvas no traballo - Dermatoses de orixen laboral
Tema 12: Riscos por axentes físicos no traballo: Radiacións Ionizantes	- Riscos derivados das radiacións ionizantes - Principais fontes de radiacións en medicina - Zonas de traballo en radioloxía - Clasificación de traballadores expostos - Principais medidas preventivas
Tema 13: Riscos por axentes Químicos no traballo. Medicamentos perigosos	- Riscos derivados dos medicamentos perigosos - Precaucións na preparación, administración e eliminación de medicamentos perigosos - Riscos derivados dos gases anestésicos - Riscos derivados de antisépticos e desinfectantes - Riscos derivados do uso do formol en medicina - Principais medidas preventivas
Tema 14 Ergonomía: Riscos da mobilización de pacientes.	- A carga física no traballo. - Prevención de lesións de costas. - *Biomecánica corporal na mobilización de cargas e enfermas.
Tema 15 Riscos psicosociais no traballo	- *Psicopatoloxía laboral. *estres - *burnout - *moobing Medidas de prevención
Tema 16: Violencia Laboral no medio sanitario	- Prevención das situacións de violencia no Servizo Galego de Saúde. - Violencia Externa □ Violencia Interna. - Habilidades de comunicación
Tema 17.- A promoción da saúde no medio laboral	- Estilos de vida saudables - A Empresa saudable - Principais Programas de saúde nas empresas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	12	18	30
Estudo de casos	10	0	10
Lección maxistral	33	67	100
Actividades introdutorias	1	1	2
Presentación	0	5	5
Saídas de estudo	1	1	2
Estudo de casos	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiro	- Uso correcto de luvas e criterios de selección. - Dispositivos de protección respiratoria - Método de traballo seguro con punzantes - Emprego axeitado dos dispositivos Bioseguridade - EPI virus de transmisión sanguínea grupo IV - Obradoiro de Incendios e evacuación. - Violencia Laboral no medio sanitario

Estudo de casos	- Estudo de casos de accidentes de traballo e enfermidade profesional. - Estudo de casos e situacións conflitivas no medio laboral que poden levar a situacións de violencia nos traballadores sanitarios.
Lección maxistral	- As sesións maxistrais constan de exposición dos docentes sobre os temas a desenvolver. As sesións maxistrais realizaranse na primeira hora, dedicando a segunda a realización de casos prácticos, resolución de dúbidas e realización dos Talleres.
Actividades introdutorias	-Búsqueda bibliográfica e consulta de direccións web oficiais no eido da Prevención de Riscos Laborais: - INSHT - OSHA/ EU -NIOSH - CDC Europa - Portales temáticos en PRL - AET
Presentación	O alumno realizará unha exposición dun Risco detectado no traballo coma enfermeiros e sinalará as principais medidas preventivas a aplicar. Tempo de exposición 10 minutos
Saídas de estudo	As visitas programadas este ano presentan a dificultade do traslado dos servizos nos que viñan facendo (radioloxía e Farmacia) ao novo Hospital, polo que a **sú programación **estara pendente, en función da **disponibilidade nos novos servizos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Personalizada co profesor
Estudo de casos	personalizada co profesor na aula e a través da plataforma virtual
Lección maxistral	tutorización personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Obradoiro	Realización de obradoiros prácticos nos que se adquiriran as competencias para o uso correcto dos Equipos de protección individual, así coma do manexo correcto do material punzocortante. Asemade o alumno completará as competencias adquiridas nas sesións maxistrais. A asistencia é obrigatoria.	15	A3 A5	B15 B16	C8 C12 C24 C25	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D9 D11
Estudo de casos	Realización de traballos baseados en casos prácticos que terá que resolver o alumno e entregar vía on line.	15	A3 A5	B15 B17	C8 C12 C24 C25	D1 D2 D3 D4 D8 D11
Presentación	Os alumnos farán unha presentación sobre unha situación de risco que elixan e as medidas preventivas a aplicar. A situación de risco pode ser real, e dicir, que o alumno evidenciase no seu percorrido polas prácticas.	30	A2 A4	B15 B16	C8 C12 C23 C24 C25 C26 C27	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11

Estudo de casos Exame final de resolución de casos para demostrar a adquisición de competencias adquiridas.

40	A1	B9	C8	D1
	A2	B10	C9	D2
	A3	B14	C10	D3
	A4	B15	C12	D4
	A5	B16	C23	D5
		B17	C24	D6
			C25	D7
			C26	D8
			C27	D9
			C28	D10
				D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a asignatura o alumno deberá acadar un mínimo do 50% en cada unha das probas propostas para ponderar a parte superada.

A segunda oportunidade será igual que a primeira. Gárdase ata xullo a parte superada.

Avaliación NON CONTÍNUA/GLOBAL. Se o alumnado decide elixir a modalidade de AVALIACIÓN GLOBAL deberá solicitalo explicitamente, a través do formulario pertinente, no prazo dun mes a contar desde o primer día do comezo do curso. Realizará un EXAME ACCESORIO que, SUMADO ÓS EXAMES PRINCIPAIS, PONDERARÁN EN TOTAL O 100 %.

Máis información de como leva a cabo a cualificación da materia, do contido do exame, dos tipos de preguntas e da súa ponderación na plataforma MOOVI.

A información relativa a data do examen, hora e lugar atópase na seguinte dirección web:

<http://direcceuemeixoeiro.webs.uvigo.es/index.php/es/component/k2/item/116-indice-docencia>.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- **Ley 31/95 de Prevención de Riesgos Laborales (BOE 10/11/95),**

MINISTERIO TRABAJO, - **Enciclopedia de salud y seguridad en el trabajo de la OIT**, - Enciclopedia de salud y seguridad en el trabajo, 2001

- Gestal Otero JJ, **RIESGOS LABORALES EN TRABAJADORES SANTIARIOS**, Interamericana-McGraw-Hill,1993., 1993

Bibliografía Complementaria

- **RD 39/1997 Reglamento de los Servicios de Prevención (BOE 31/01/1997),**

- <http://www.insht.es>,

- <http://www.fisterra.com>,

- <http://osha.eu.int>,

<http://enfermeriadeltrabajo.com/>,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Inglés para profesionais da saúde/V52G140V01403
